

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет східної і слов'янської філології
Кафедра східної і слов'янської філології

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПОЕЗІЯ СРІБНОГО ВІКУ РОСІЙСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

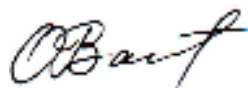
галузь знань	03 Гуманітарні науки
спеціальність	035 Філологія
спеціалізація	035.034 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша - російська
освітній рівень	перший (бакалаврський)
освітньо-професійна програма	Російська мова і друга іноземна мова
статус дисципліни	Дисципліна вільного вибору студента

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2023/2024
Семестр	6
Кількість кредитів ЄКТС	3
Мова навчання	російська
Форма підсумкового контролю	залік

Розробник: Клеофастова Тетяна Вікторівна – професор кафедри східної і слов'янської філології, д.філол. наук

Схвалено на засіданні кафедри східної і слов'янської філології
протокол № 17 від «08» червня 2023 року

Завідувач кафедри
східної і слов'янської філології

(підпис)

(О. Р. Валігура)

(прізвище, ініціали)

Схвалено на засіданні вченої ради факультету східної і слов'янської філології
протокол № 12 від «12» червня 2023 року

Голова вченої ради факультету

(С. В. Сорокін)

1. Мета вивчення навчальної дисципліни: в межах виділеного навчального часу розвивати у іноземних студентів вміння та навички розуміння художніх творів, їх аналіз, а також розширяти та поглиблювати знання з літератури, які вони одержали в минулих навчальних роках, збагачувати лексичний запас, розвивати розмовне мовлення.

2. Загальний обсяг (відповідно до робочого навчального плану) 2 кредити ЄКТС; 60 год., у тому числі:

лекції	14 год.
практичні заняття	16 год.
самостійна робота	60 год.

3. Передумови до вивчення або вибору навчальної дисципліни:

Успішне опанування курсів: філософія, загальне мовознавство, лексикологія, теоретична та історична граматики російської мови, історія літератури XIX –XX століть.

Знання теоретичних основ системних теоретичних і практичних курсів окремих мов. Важливе значення набуває також загальний освітній рівень студента, ступінь володіння літературознавчими явищами.

4. Анотація навчальної дисципліни:

галузь знань:	03 Гуманітарні науки
спеціальність:	035 Філологія
спеціалізація:	035.034 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша - російська
освітній рівень:	перший (бакалаврський)
компонент ОП:	навчальна дисципліна
назва дисципліни:	Поезія срібного віку російської літератури
код навчальної дисципліни:	ВК3
статус дисципліни:	дисципліна вільного вибору студента
курс:	III
навчальний рік:	2023-2024
семестр:	VI

Зміст навчальної дисципліни розрахований на один семестр, розкривається в одному модулі:.

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Художньо-стилістичні та філософські особливості поезії Срібного віку.

Тема 2. Символізм у російській поезії.

Тема 3. Акмеїзм. Літературні маніфести: М. Гумилев. «Спадщина символізму й акмеїзму», М. Кузмин. «Про прекрасну ясність».

Тема 4. Футуризм В. Маяковський. «Нате», «Ніч», «Ранок». В. Хлебніков. «Закляття сміхом», «Звіринець». І. Северянін. «Увертюра», «Епілог», «Поезія его мого». Б. Пастернак. «Імпровізація», «Поезія», «Розрив».

Тема 5. Реалістичні традиції в російській поезії кінця XIX – початку XX століття.

5. Завдання (навчальні цілі):

Основні завдання вибіркової дисципліни пов'язані з формуванням у майбутніх фахівців таких компетентностей:

інтегральної компетентності (ІК):

здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі літературознавства в процесі професійної діяльності або навчання.

загальних компетентностей (ЗК):

– **ЗК 2.** Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку

предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.

- **ЗК 5.** Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.
- **ЗК 6.** Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- **ЗК 7.** Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- **ЗК 8.** Здатність працювати в команді та автономно.
- **ЗК 9.** Здатність спілкуватися іноземною мовою, що вивчається, з урахуванням сфери комунікації.
- **ЗК 11.** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

фахових компетентностей (ФК):

- **ФК 5.** Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку літератури, що вивчається, від давнини до ХХІ століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури.

- **ФК 6.** Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному) для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

- **ФК 7.** Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту.

- **ФК 10.** Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

предметних компетентностей:

- знання базових понять теорії літератури, володіння сучасною термінологією у галузі літературознавства у визначених межах;
- знання етапів літературного процесу ХХ – початку ХХІ ст., напрямків і шкіл російської поезії Срібного віку;
- уміння визначити специфіку життєвого та творчого шляху конкретного письменника, поета, усвідомлення змісту літературного твору як способу відображення авторського світобачення;
- володіння методами і прийомами літературознавчого та лінгвопоетичного аналізу художніх текстів, у тому числі поетичних, *уміння аргументувати власну позицію*;
- здатність проводити педагогічну інтерпретацію художнього твору у суспільно-історичному, культурно-цивілізаційному, індивідуально-авторському контексті.
- здатність до використання знань у професійній викладацькій та перекладацькій діяльності з використанням сучасних комунікаційних технологій та інноваційних методів;
- знання довідкових джерел у галузі історії літератури;
- спроможність проводити дослідження літературознавчої проблеми в межах програми курсу та презентувати його у навчальній і професійній діяльності.

6. Очікувані результати навчання з дисципліни:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)
Код	Результат навчання		
1. Знати:			
1.	Знати визначення основних понять навчального курсу поезія Срібного	Лекції, практичні заняття, самостійна	Лекції, практичні заняття, самостійна

	віку.	робота.	робота, дослідницькі завдання.
1.1	Знати базові поняття історії російської літератури початку ХХ ст.	Лекції, практичні заняття, самостійна робота.	Лекції, практичні заняття, самостійна робота, дослідницькі завдання.
1.2	Знати сфери застосування навчальної дисципліни та специфіку видів літературної творчості;	Лекції, практичні заняття, самостійна робота.	Лекції, практичні заняття, самостійна робота, дослідницькі завдання.
1.3	Знати етапи літературного процесу, історію розвитку російської поезії.	Лекції, практичні заняття, самостійна робота.	Лекції, практичні заняття, самостійна робота, дослідницькі завдання.
2. Вміти:			
2.	Вміти визначити специфіку життєвого та творчого шляху конкретного письменника, поета;	Лекції, практичні заняття, самостійна робота.	Лекції, практичні заняття, самостійна робота, усні виступи
2.1	Вміти встановлювати значущі для художнього тексту фактори;	Лекції, практичні заняття, самостійна робота.	Лекції, практичні заняття, самостійна робота, усні виступи
2.2	Вміти проводити літературознавчий аналіз художніх текстів, у тому числі поетичних;	Лекції, практичні заняття, самостійна робота.	Лекції, практичні заняття, самостійна робота, усні виступи
2.3	Вміти проводити літературознавчу інтерпретацію художнього твору у суспільно-історичному, культурно-цивілізаційному, індивідуально-авторському контексті.	Лекції, практичні заняття, самостійна робота.	Лекції, практичні заняття, самостійна робота, усні виступи
3. Комунікація:			
3.	Вміти аргументувати ідейно-художній зміст літературного твору	Лекції, практичні заняття, самостійна робота.	Лекції, практичні заняття, самостійна робота, усні виступи
3.1	Володіти навичками ведення дискусій під час обговорення тематичних питань з переліку дисципліни.	Лекції, практичні заняття, самостійна робота.	Лекції, практичні заняття, самостійна робота, усні виступи
4. Автономність і відповідальність:			
4.	Усвідомлювати принципний зміст літературного твору як спосіб відображення дійсності.	Лекції, практичні заняття, самостійна робота.	Лекції, практичні заняття, самостійна робота, усні виступи
4.1	Володіти навичками роботи як самостійно, так і роботи в команді.	Лекції, практичні заняття, самостійна робота.	Лекції, практичні заняття, самостійна робота, усні виступи

8. Система оцінювання результатів навчання студентів (критерії оцінювання результатів навчання та засоби діагностики навчальних досягнень студентів)

Перевірка підготовленості студентів з навчальної дисципліни передбачає виявлення 1) рівня теоретичних знань; 2) ступеня оволодіння уміннями літературознавчого аналізу; 3) обсягу відомостей про літературну карту світу.

Знання оцінюються за відомими критеріями: 1) відповідність змісту відповіді темі; 2) повнота розкриття теми; 3) фактична точність, точність терміновживання; 4) обізнаність у літературі з предмету; 5) вміння сформулювати свою точку зору на проблему, що розглядається; 6) послідовність викладу.

Оцінювання здійснюється у формах поточного оцінювання всіх видів робіт, оцінювання індивідуальних навчально-дослідних завдань, модульної контрольної роботи і завершується заліком.

8.1. Форми та критерії оцінювання студентів:

– семестрове оцінювання:

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності студента (аудиторна робота, самостійна та індивідуальна робота) здійснюється в національній 4-бальній шкалі – «відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»); невиконання завдань самостійної роботи, невідвідування семінарських та практичних занять оцінюються як «0».

1) Критерії оцінювання усних відповідей

Оцінка – 5 балів за усну відповідь на практичному занятті ставиться, якщо студент достатньо повно, правильно і послідовно розкрив тему, виявив обізнаність в літературі з предмету, переконливо виклав свою точку зору на проблему, що розглядається, проілюстрував власними прикладами, дотримуючись при цьому норм російської літературної мови, можливі кілька мовленнєвих помилок.

Оцінка – 4 бали виставляється за повну, в цілому вірну, проілюстровану і послідовну відповідь, в якій може бути допущено не більше одної неточності фактичного характеру, одної погрішності в терміновживанні і не більше одного порушення послідовності викладу, можливі кілька мовленнєвих помилок.

Оцінка – 3 бали оцінюється відповідь, в якій викладені основні положення теми, що розглядається (не менше 50% матеріалу). Допускається не більше двох погрішностей фактичного характеру, не більше двох неточностей терміновживання, не більше порушень послідовності викладу, кількість мовленнєвих помилок не перевищує шести.

Оцінка – 2 бали ставиться, якщо тема розкрита менш ніж на 50%, допущено більше двох помилок фактичного характеру, більше двох помилок в терміновживанні, більше шести мовленнєвих помилок

2) Критерії оцінювання письмових завдань, тестів

5 балів виставляється, якщо завдання виконане цілком і правильно, при цьому може бути допущено один недолік в виборі мовних засобів і одна неточність в оформленні

4 бали ставиться при виконанні практичного завдання, тесту не менш ніж на 75%, при цьому може бути допущено 2-3 недоліки в виборі мовних засобів і одна неточність в оформленні.

3 бали ставиться, якщо практичне завдання, тест виконані не менш ніж на 50%, при цьому допущено не більше двох неточностей у оформленні і не більше шести недоліків в виборі мовних засобів.

2 бали може бути виставлено, якщо практичне завдання, тест виконані менше ніж наполовину і при цьому допущено погрішностей більше, ніж для оцінки „задовільно”.

0 балів виставляється, якщо практичне завдання, тест не виконані.

3) Критерії оцінювання індивідуальної роботи

5 балів виставляється за ґрунтовне висвітлення проблеми, вивченої монографії, видання, вдале цитування та ілюстрації, встановлення зв'язків з іншими дослідженнями, при цьому може бути допущено один недолік в виборі мовних засобів і одна неточність в оформленні.

4 бали виставляється за повне висвітлення проблеми, змісту прочитаної книги, чи періодичного видання, встановлення можливостей їх застосування, при цьому може бути допущено 2-3 недоліки в виборі мовних засобів і одна неточність в оформленні.

3 бали виставляється, якщо студент викладає основні положення питання, прочитаної книги чи анотованого періодичного видання, наводить окремі думки та ілюстрації, при цьому допущено не більше двох неточностей у оформленні і не більше шести недоліків в виборі мовних засобів.

2 бали виставляється, якщо студент викладає лише окремі аспекти питання, при цьому допущено погрешностей більше, ніж для оцінки „задовільно”. або тільки прочитав книгу.

1 бал виставляється, якщо студент лише перераховує праці та дослідників проблеми, познайомився з окремими розділами книги.

3) Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Модульна контрольна робота є складником семестрового рейтингу. Модульні контрольні роботи оцінюються в 4-бальній системі: («відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»). Невиконана контрольна робота оцінюється як «0».

Контрольна робота з предмету включає теоретичні питання і практичні завдання.

Критерії оцінювання аналогічні поточному оцінюванню усних відповідей і письмових завдань

Загальна оцінка за контрольну роботу виставляється як середньоарифметична оцінка відповідей на всі питання з точністю до десятої частки. Ця оцінка трансформується в рейтинговий бал за модульну контрольну роботу шляхом застосування коефіцієнту 10 і може скласти 50 балів.

– підсумкове оцінювання: залік

У структурі модуля курсу оцінюються такі складники: аудиторна, самостійна, індивідуальна робота студента та модульна контрольна робота.

У кінці вивчення навчального матеріалу модуля напередодні заліково-екзаменаційної сесії виставляється одна оцінка за аудиторну та самостійну роботу студента як середнє арифметичне з усіх поточних оцінок за ці види роботи з округленням до десятої частки. Ця оцінка трансформується в рейтинговий бал за роботу протягом семестру шляхом помноження на 10. Таким чином, максимальний рейтинговий бал за роботу протягом семестру може становити 50. Студент може виконати додатково індивідуальне завдання, яке також оцінюється в межах 5 балів і додається до семестрового рейтингового балу, але в межах 50 балів.

Модульна контрольна робота є складником семестрового рейтингу і оцінюється в межах 50 балів. Семестровий рейтинговий бал є сумою рейтингового бала за роботу протягом семестру і рейтингового бала за МКР і може складати 100 балів.

Підсумкова оцінка за дисципліну виставляється на підставі семестрового рейтингового балу або за результатами складання заліку і переводиться у національну систему та систему ЄКТС за прийнятою в Університеті шкалою.

8.2 Організація оцінювання:

1. Методи *семестрового* контролю – максимальна кількість балів за роботу на практичних заняттях протягом семестру дорівнює **50**.

Оцінювання здійснюється під час усіх видів навчальних занять і за результатами самостійної роботи. Під час практично занять оцінюється усна відповідь, виконання практичних завдань, презентація проєктів для самостійного опрацювання. Застосовуються такі методи контролю:

- методи усного контролю: індивідуальне опитування за теоретичним матеріалом, підготовлена доповідь, коротке повідомлення;
- методи письмового контролю: експрес-контроль, тестові завдання.

2. Методи *проміжного* контролю – відбуваються у листопаді, коли викладач вираховує середнє значення балів за аудиторну й самостійну роботу студента з округленням до десятої частки числа.

3. *Модульна контрольна робота* – максимум 50 балів за всю МКР, якщо передбачено підсумковий контроль у формі заліку. МКР виконується й оцінюється після завершення модулю, зміст МКР регламентується на засіданні кафедри.

4. Методи *підсумкового* контролю – залік.

5. Особливості організації навчального процесу, оцінювання всіх видів роботи, проведення МКР, семестрового, проміжного і підсумкового семестрового контролю за *дистанційною формою*

навчання регламентується положенням про Порядок проведення семестрового контролю в дистанційному режимі з використанням ІТ-технологій з усіх навчальних дисциплін¹.

8.3. Шкала відповідності оцінок:

Відмінно	A	90 – 100
Добре	B	82 – 89
	C	75 – 81
Задовільно	D	66 – 74
	E	60 – 65
Незадовільно	FX	0 – 59

Залік:

} ЗАРАХОВАНО

} НЕ ЗАРАХОВАНО

9. Програма навчальної дисципліни. Тематичний план занять

№ п/п	№ і назва теми (включно з темами, винесеними на самостійне опрацювання)	Кількість годин			
		Денна форма			
		Разом	у тому числі		
лекції	практичні заняття		само-стій на робо-ти		
Модуль 1					
Змістовий модуль 1. Художньо-тематичні особливості поезії Срібного віку					
1.	Тема 1. “Срібний вік” російської поезії. Основні літературні течії і напрями. Хронологічні межі епохи “Срібний”. Поняття модернізму і символізму. Філософські і естетичні основи нових літературних течій		2	2	12
2.	Тема 2. Російський символізм і його представники. Творчість Д. С. Мережковського, В. Брюсова, К. Бальмонта, А. Білого, О. Блока, Вяч. Іванова, З. Гіпсіус).		2	4	12
3.	Тема 3. Акмеїзм. Основні теми творчості акмеїстів. Акмеїзм в російській поезії та його представники (М. Гумільов, С. Городецький, А. Ахматова, Г. Іванов, О. Мандельштам, М. Зінкевич, І. Анненський, М. Кузьмін).		4	4	12
4.	Тема 4. Футуризм як літературний напрям. Футуризм та його представники (Д. Бурлюк, А. Кручених, В. Маяковський, В. Каменський). Творчість В. Хлебнікова і його експерименти в області словотворчості.		4	2	12
5.	Тема 5. Реалістичні традиції в російській поезії кінця XIX початку XX століть. Вірність традиціям російської літератури XIX століття. Класична чіткість поетичної форми в творчості І. Буніна, В. Ходосевича, М. Волошина.		2	2	12
6.	МКР			2	
	Усього годин	90	14	16	60

¹ <http://surl.li/cxvmv>

10. Рекомендовані джерела (у тому числі інтернет-ресурси):

Основна (базова):

1. Агеєва, В. (2011). *Апология модерну: обрис ХХ віку*: статті та есеї. К.: Грант -Т.
2. Бурого, С. Б. (1999). *Мелодия стиха. Мир – человек – язык – поэзия*. К.: “Collegium”.
3. Біла, А. (2010). *Символізм*. К.: Темпора.
4. Біла, А. (2010). *Футуризм*. К.: Темпора.
5. Ковалів, Ю.І. (2007). *Літературознавча енциклопедія*. К.: видавничий центр «Академія».
6. Крук, И. Т. (1989). *Сокрытый двигатель его: проблемы эволюции А. Блока*. К.: Вища школа.
7. Пахарева, Т. А. (2015). *Русская литература рубежа 19 -20 веков: курс лекций*. К.: Издательский дом Д. Бурого.
8. Пахарева, Т. А. (2000). *Художественная система Анны Ахматовой: учебное пособие для студентов-филологов*. К.: ИСДО.
9. Сподарец, Н.В. (2007). *Художественный мир поэта Серебряного века как литературоведческая проблема*. Днепропетровск: ДНУ.

Додаткова:

1. Затонский, Д.В. (2000). *Модернизм и постмодернизм: мысли об извечном коловращении изящных и неизящных искусств*. Харьков: Фолио.
2. Лотман, К.Л. (2000). *Структура и типология русского стиха*. Тарту.
3. Моклиця, М.В. (2000). *Модернізм в творчості письменників ХХ століття*. Луцьк: Вежа.
4. Орехова, Л.А. (1995). *Авторское мифотворчество и русский модернизм*. К.: УМКВО.
5. Пахарева, Т. А. (2000). *Опыт акмеизма*. К.: Парламент.
6. Сподарец, Н. В. (2017). *Модернизм Серебряного века: литературоведческая идентификация*. Одесса: Астропринт.
7. Червинская, О.В. (1997). *Акмеизм в контексте Серебряного века и традиции: монография*. Черновцы: Рута.

Інформаційні ресурси

1. Кафедра східної і слов'янської філології КНЛУ: <https://slovphilology.knlu.edu.ua>
2. Офіційний сайт КНЛУ: www.knlu.edu.ua
3. Сайт національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua/>
4. Фейсбук-сторінка факультету східної і слов'янської філології: <https://www.facebook.com/profile.php?id=100063934572778>

Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання якого передбачає навчальна дисципліна (за потребою):

- 1) Мультимедійне обладнання, програма Microsoft Teams, Microsoft Word, Microsoft Power Point, Microsoft Forms, додатки платформи Microsoft Office 365 для дистанційного навчання.

